

РЕШЕНИЕ

№ 41

11.03.2013 година

Град Хасково

В ИМЕТО НА НАРОДА

Хасковският окръжен съд..... колегия

Наединадесети февруари две хиляди и тринадесета година

в публично съдебно заседание в следния състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: **Милена Петева**

ЧЛЕНОВЕ: **Анна Петкова Минка Китова**

Секретар.....Д.И.

Прокурор.....

като разгледа докладваното от.....съдия Петкова.....

въззивно наказателно ЧХД № 226..... по описа за 2012 година,

взе предвид следното:

Производството е по чл. 313 и сл. от НПК.

С Присъда № 20 от 08.03.2012 година, постановена по НЧХД № 1014/2011 година, РС-Хасково е признал подсъдимия Н.Т.Б. *** за виновен в това, че на 19.05.2011 година, в излъчено от гр. Хасково предаване „Гореща точка“ и предадено в ефира на телевизия „ТВ 7“, нанесъл на длъжностно лице - Г.И. ***, при и по повод на изпълнение на службата и функцията му, публична клевета, разпространена по друг начин - чрез ефира на телевизия „ТВ 7“, като разгласил неистински позорни обстоятелства за Г.И.И., като казал в ефир ипред присъствалите на място граждани : „тук има един К., който общува не с гражданите, а с бога..“; „...той има себе си за някакъв вид божество и това има своята форма, под която ще бъде показано..“; „...цял поменик от престъпления, извършени от К., през последните години..“; „...делата на К. - работници без заплати, т.е прибират се заплатите на работниците; запор на сметките на общината; колосални нарушения на К.; синя зона -

общината има паркинги, нб има друга фирма, която уж внасяла по 12 000 лв. месечно от таксите; монумента на Богородица не бил по каноните; камбанарията - схемата е дарявал благотворително - вземал поръчка от общината; кражба на църковни имоти - взема се терен от църквата и се продава на дясната ръка на К.; параклис - изгражда се на общински терен, който митрополит Н. отказва да освети, защото не може да има храм върху имот, който може да промени собствеността си във времето; имоти на К. - незаконна вила на чашката на язовир „Клокотница“ - никой тук не проверява имотите в тази чашка; при хотела на сина на К. е изграден пешеходен мост, който струва почти половин милион лева и свързва една махала с частния хотел; говори се че К. има няколко хотела в Германия, апартамент в Лондон, скъпо хоби - ретро автомобили; уличното осветление - е дадено на сина на К. - отново оскъпен проект"; „...А.П. понастоящем е политически чадър някакъв на К.“; „...ще чуете покъртителни истории, как пари дадени от Държавата, бяха отклонени от К. на града и работниците не са получавали своите заплати..“; „...говорим за престъпленията на К. на града, който управлява вече 12 години като бащиния Хасково“; „...по пътя между Държавата и работниците се намесил К. и отклонил парите..“; „...**тука К. приватизира Църквата за своя полза**“; „...**К. вижда себе си по някакъв начин в ролята на хасковския Цезар..**“; „...**ако това е вярно тука имаме вече луд човек..**“. Районният съд е приел, че е извършено престъпление почл. 148 ал. 2 вр. ал. 1 т. 1, 2, 3 вр. чл. 147 ал. 1 предл. 1 от НК и на основание чл. 78а от НК е освободил подсъдимия Б. от наказателна отговорност, като му е наложил административно наказание „глоба“ в размер на 2 500 лева.

Едновременно с това, РС е уважил изцяло предявения от тъжителя И. граждански иск и е осъдил подсъдимия Н.Б. да му заплати сумата 1 лева, представляваща обезщетение по чл. 45 от ЗЗД, за претърпените от Г.И. неимуществени вреди - болки и страдания в резултат на нанесената публична клевета. Подсъдимият е осъден и за разноски.

Недоволен от така постановената присъда е останал подсъдимият Б., който я атакува в законния срок. Внася оплаквания за незаконосъобразност и необоснованост на съдебния акт. На първо място твърди, **че правото му на защита е нарушено поради липса на яснота и непрецизност на отправеното към него обвинение**. То не било точно и ясно фактически и юридически формулирано, не било посочено в какво се състои обидния, опозорителния или клеветническият характер на инкриминираните изрази.

Освен това, **правото му на защита било нарушено и с недопускане на посочените от него доказателства**.

На следващо място подсъдимият твърди, че всички инкриминирани изрази **са само препредаване на получена информация от събеседниците в телевизионното предаване и предишни репортажи по телевизията**. При това положение, с постановяване на осъдителната присъда били нарушени основаните права, визирани в Конституцията и в чл. 10 на ЕКПЧ. Въззивникът счита, че събраните в първоинстанционното производство доказателства са тълкувани превратно, в разрез с правната логика, при което се е стигнало и до нарушаване на материалния закон. Прави се искане за отмяна на осъдителната присъда и постановяване на нова – оправдателна, с която подсъдимият Б. да бъде признат за невиновен в извършване на инкриминираното престъпление. В с.з. подсъдимият и защитникът му поддържат въззивната жалба, както и доводите и исканията по нея.

Частният тъжител Г.И., чрез повереника си, оспорва въззивната жалба. Моли въззивния съд да приеме, че атакуваната присъда е правилна и законосъобразна и да я потвърди в нейната цялост.

Хасковският окръжен съд, като провери правилността на обжалваната присъда по посочените в жалбата оплаквания, изтъкнатите доводи и служебно, констатира следното:

Районният съд е бил сезиран с частна тъжба от Г.И.И., с която последният е заявил, че подсъдимият, в качеството си на журналист в „ТВ7“ и водещ на предаването „Гореща точка“, на 19 май 2011 година разпространил множество клеветнически твърдения за

тържителя, в качеството му на К. на Община – Хасково. Всички тези твърдения тържителят е посочил конкретно в тъжбата си, под формата на цитати, като едновременно с това е заявил, че те са били **разпространени както пред публиката и участниците на предаването, така и в националния ефир – чрез излъчване на предаването по ефира на „ТВ7”**. Районният съд, изхождайки от фактическите твърдения и обстоятелствата, заявени с тъжбата, е предал подсъдимия Н.Б. на съд за престъпление по чл. 148 ал. 2 вр. ал. 1 т. 1, 2 и 3 вр. чл. 147 ал. 1 предл. 1 от НК, в обема на обвинението, заявен с тъжбата. Разпореждането на съда от 22.07.2011 година съдържа всички изрази, за които частният тържителят е заявил, че ги намира клеветнически. Съдът приема, че с връчването на разпореждането за предаване на съд на подсъдимия, обвинението му е било разяснено надлежно – в изискуемия от закона обем, точно и ясно. Нито частният тържител с тъжбата си, нито съдът в разпореждането си за предаване на съд не са дължали по-голямо разясняване на обвинението от направеното, в това число не е било необходимо още на етапа предаване на съд да се разяснява – какъв е точно обидният, опозорителният или клеветническият характер на инкриминираните изрази. Това са въпроси по същество на обвинението, на които РС е отговорил в мотивите на присъдата си, както го изискват процесуалните правила. В този смисъл въззивният съд приема, че правото на защита на подсъдимия Б. не е било нарушено и този довод в жалбата му е неоснователен.

Районният съд е събрал допустими и съотносими към обвинението доказателства, които е анализирал принципно правилно. За пълно и правилно изясняване на делото от фактическа страна, както и с оглед максималното гарантиране на правото на всяка от страните да организира защитата си по избран от нея начин, с всички възможни доказателствени средства, въззивният съд допусна и събра допълнителни доказателства. Анализът на съвкупния доказателствен материал, събран в двете инстанции, налага да се приеме от фактическа страна следното:

Към месец май 2011 година, а и понастоящем, подсъдимият Н.Б. е журналист в „ТВ7” и водещ на предаването „Гореща точка”, а частният тържител – К. на Община – Хасково.

„ТВ7” имала практика да излъчва в ефир предаването „Гореща точка” от различни населени места, по повод на характерни и конфликтни за съответната общественост теми. В такива случаи привличали лица, имащи отношение към темата, както и местната публика. През май 2011 година екипът на телевизията взел решение за предаване от град Хасково, с предварително обявена тема „Какво е било управлението на града и какво да очакваме от следващото управление на Хасково (св. Д. Р.)”. Според обясненията на подсъдимия, той бил предварително добре подготвен по темата, тъй като от години събирал материали, касаещи Г.И.. Твърди, че се информирал за дейността му от различни източници – медийни публикации, интернет, различни документи и разговори с политици и прокурори, въпреки че последните отказвали да застанат с имената си зад изнесеното от тях. Информацията за предаването била събрана от голям екип, работещ в телевизията, след което подсъдимият я обобщил и на инкриминираната дата изразил личната си позиция по темата, а именно:

Предаването е излъчено от град Хасково в пряк телевизионен ефир на ТВ7 на 19.05.2011 година. Още с първите си думи – в началото на предаването, подсъдимият като водещ заявява, че ще предава от град **Хасково, където „включително и църквите е един частен град”**, където има за разказване и показване **„страхотни” и ще говори за хасковския К.. Изрича следната фраза: „Тук имаме К., който реално вече общува не с избирателите, а с Бога, напротив, дори самият той има себе си за някакъв вид божество...”**. Следва апел на водеща от студиото на ТВ7 – всички зрители, гости и жители на град Хасково да се присъединят към студиото на „Гореща точка”, прекъсване за новини и реклами.

Следващото изказване на подсъдимия Б. е със следното съдържание: Заявява, че ще говори за Г.И. ***, който има „Цял поменик с престъпления, извършени от него през последните години”. Следва обсъждане на кандидатурите на ГЕРБ на предстоящите парламентарни избори, в който участват подсъдимият Б., репортер Д.Р. и местния политик И.. Обсъждането приключва с думите на Б. : „Добре...решихме държавните дела, да се заровим сега в делата на К. на град Хасково. Цял поменик със престъпления е пред мен, разровени от прокуратурата, от репортери, от журналисти

и...нищо, разбира се...Работници без заплата...От републикански бюджет се отпускат субсидии за тях, но общината не им я превежда цялата...тоест...прибират се парите на работниците. Запорираните сметки на общината – там ТВ7 разкри колосално престъпление на К. Г.И.. Разследване на Д.Р. след броени секунди буквално...Синята зона във...града...общината има паркинги, но е допусната и друга фирма, която уж снасяла по 12000 лева месечно от таксите”. Непосредствено след това подсъдимият изказва мнение, че изградената в Хасково статуя на Богородица, с която К. се гордее, не е направена по канон, а относно камбанарията”-пореден пример за схемата: даряваш благотворително, вземаш поръчка от общината. Кражба на църковни имоти: тук почти всички църкви във града са върху неясна собственост, защото се вземат терени на църквата и се продават на частна фирма...Частната фирма е на дясната ръка на К., така наречения Джона...а от другата се изгражда параклис, и то на общински терен, който митрополит Н. отказва да освети, защото не може да има храм върху имот, който може да промени собствеността си във времето.”

Предаването продължава с уведомлението от страна на Б., че на зрителите отново ще бъдат показани имотите на К., при което Б. пояснява, един от тези имоти е „незаконна вила на чашката на язовир „Клокотница”. Добавя, че „Никой тук не проверява, разбира се, имотите в тази чашка, неясно защо... При хотела на сина му е изграден пешеходен мост, който струва ...почти милион лева...и свързва една махала със...забележете...частния хотел. Излишно е да казвам, че парите са приведени от общинския бюджет.” Водещият Б. продължава с думите „...В Хасково се говори, че той има няколко хотела в Германия, апартамент в Лондон, скъпо хоби – събиране на ретроавтомобили Подмяната на уличното осветление също е дадена на фирма на сина му, отново е оскъпен проект...”

Следва обсъждане на проблема със запорирането на сметките на Общината заради задължения към частни фирми, една от които е на общинския съветник З.М.. В обсъждането участват репортерът Д.Р., З.М., И. П. и подсъдимият Б.. Политикът И. П. споделя, че той и съпартийниците му подали няколко сигнала за закононарушенията на К., въз основа на които били образувани досъдебни производства. Подсъдимият подканя И. П. да даде пример, но вместо това сам съобщава следното: **„Соченият за глава на Октопода днес А.П. – Трактора понастоящем е политически чадър...някакъв...на Г.И.”**. Тези думи на водещия Б. дават нова посока на обсъждането, в което участват И. П. и Б..

След това подсъдимият връща темата в русло – имотите на К. и уведомява зрителите, че ще им бъдат показани имотите на К. „...за някои от тях са изхарчени милиони държавни пари или общински пари по-скоро”. Обсъжда се вилата на К. до язовир „Клокотница”, ограждението на язовира, хотелът на сина му в центъра на Хасково, построен върху земя на Пожарната и пешеходния мост към него. В обсъждането се включва З.М. и репортерите Д.Р. и И.П.. С включването в разговора на адвокат Д.С. и И. С., представител на БСП, а впоследствие и представителя на „Атака” Т.Р., обсъждането отново се насочва към политическия живот в Община Хасково и предстоящите местни и парламентарни избори. Непосредствено преди прекъсването на предаването за новини и реклами, подсъдимият отново изоставя политическата тематика и изнася свой собствен анонс: „Кратко прекъсване и даваме думата на хората от Хасково. Ще чуете и покъртителни истории за това как пари, дадени от държавата, бяха отклонени от К. на града и работниците не си получиха своите заплати”.

Последващата част от предаването започва с думите на подсъдимия в аналогичен смисъл: „...говорим за престъпленията на К. на града, който управлява вече 12 години като бащиния Хасково, Г.И., става въпрос за него. Д., обещахме сега на нашите зрители да чуем тези хора, работници, които не са си взели заплата просто защото по пътя между държавата и тях се е намесил К. и е отклонил парите”. В обсъждането се включват граждани като лице на име М. (ватман), синдикалист от КНСБ З.А., репортер Д.Р. и представителят на ДПС Г.С.. Последният изразява съмнение относно част от застъпените в предаването твърдения, като акцентира на това, че в общината има и много поддръжници на К. И.. Следва диалог между подсъдимия Б. и политика И. П., в който Б. заявява: „Фактът, че тука К. приватизира църквата в своя полза означава, че той вече върви

към едно обожествяване на своя образ...” и че „наистина К...по някакъв начин вижда себе си в ролята на някакъв хасковски Цезар...едва ли не.” В разговора се включва общинският съветник И. С., който изнася твърдение за предложението на К., „на последната сесия” за създаването на секс-отряди” за увеличаване на раждаемостта в Хасково. На това подсъдимият Б. реагира по следния начин: „...ако това е вярно, тука имаме вече луд човек”.

Безспорно е установено по делото, че посочените по-горе изявления на подсъдимия Б. са били излъчени в ефира на ТВ 7, откъдето е изводът, че те са достигнали до неопределен кръг от зрители, както и до всички граждани, присъствали на мястото, откъдето предаването е било излъчено – дворът на хотел „Европа” в град Хасково.

Изложената фактическа обстановка се установява най-вече от извършената във въззивното производство съдебно-техническа експертиза, чието заключение съдът възприема изцяло като обективно, компетентно и безпристрастно. Това заключение не е в противоречие с изводите на експертизата, представена пред районния съд, а само допълва и разширява обема на констатациите, като включва всички изказвания на всички лица, взели участие в предаването. Това е предприето за да се избегне евентуалното изваждане на думите от контекста и от там – неправилното им схващане, както и за да се добие представа – дали употребените от подсъдимия Б. думи и изрази не са резултат от преповтаряне или препредаване на твърденията на другите участници. След като обсъди даденото пред ХОС заключение в съвкупност с останалия доказателствен материал, съдът счита, че РС не е допуснал превратно разбиране или интерпретация на изнесените от Б. твърдения, в какъвто смисъл са оплакванията на въззивника.

По искане на защитата на подсъдимия е изискана и приета като доказателство справка от ОП-Хасково за образуваните наказателни производства против Г.И.И., в качеството му на К. на Община Хасково. Видно от тази справка, общо против Г.И. в длъжностното му качество са били образувани 13 наказателни производства. Две от тях са стигнали съдебната фаза, при което и двете са приключили с оправдателни присъди. В интерес на обективността е необходимо да се отбележи, че една от тях не е влязла в сила, като делото е висящо пред ВКС (служебно е известно на настоящия състав). От останалите 11 наказателни производства, 9 са прекратени и 2 са висящи пред органа на досъдебното производство от 2009 година и 2012 година - и двете досъдебни производства са за престъпления по чл. 282 ал. 2 от НК, като няма данни за внасянето им в съда с обвинителен акт.

Като свидетели по делото са разпитани Р.Г.Г., Д.Р. и И. П.. Първата е заявила, че е била „организатор на терен” и е осъществявала техническото, материално и организационно осигуряване на предаването. Според този свидетел, събирането на информацията, използвана от водещия в предаването, било осъществено от продуценти и репортери Р. и П.. От там нататък, представянето на тази информация, зависело от маниера на водещия, който в случая бил подсъдимият Б..

Свидетелките Д.Р. и И. П. изнесоха твърдения, че водещият Б. няма право на лично мнение в предаването или поне не го изказва, а се движи по предварително изготвен от продуценти сценарий. Съдът не дава вяра на тези твърдения. Те противоречат на обикновената житейска логика – напълно е невъзможно да се предвиди какво ще кажат останалите участници в предаването, извън екипа на ТВ 7, за да се „разпише” сценарият, при това подробно, с думи и изрази, както са констатирани по делото. Впрочем, показанията на свидетелите в този смисъл се опровергават от самия подсъдим Б., който заявява, че репортерите и продуцентите извършват определена подготовка на предаването, но решението – как да се поднесе информацията, е изцяло негово. Признава, че и в процесното предаване всички изрази и съждения са били негови, авторски, а не плод на някакъв сценарий.

От показанията на двете репортерки се установява и извършената от тях работа във връзка с подготовка на предаването. Така, св. Р. била извършила анкетиране сред хората в града и направила проучвания за публикации в интернет. От там се добила с информация за запорирани

сметки на Община-Хасково, „за църкви и имоти”, за това, че мостът по някакъв начин е свързан с К.. Според нея, хората пред общината говорили за съмнителни сделки на К., а общинските съветници масово го наричали престъпник. Както обичайно, сутринта преди предаването, съобщила на Б. – за какво е говорила с хората и какви са слухове в града, какво е намерила като публикации. Тъй като считала, че „слухове” са мненията на хората, така ги представила и на Б.. Вече в хода на предаването работниците от общинско мероприятие заявили, че не са получавали заплати от месец март, които били отклонени към други общински сметки от К. И.. Св. Р. твърди, че е поканила К. И. да участва в предаването. Както тя, така и друга нейна колежка били взели интервюта от Г.И., но след като той разбрал, че ще се обсъжда „затварянето на общината” поради запорирането на сметките, отказал да участва в предаването и да предостави сцената в центъра на града. За разлика от него, представителят на една от фирмите, за дългове към които били запорирани общинските сметки, дал интервю – З.М.. Последният заявил пред репортери, че К. И. умишлено не изпълнява задълженията на общината към фирмата на М., поради което се стигнало до запора.

Свидетелят И. П. твърди, че предварително е подготвила и предоставила на Б. информацията „за имотите на К.”. В хода на подготовката тя се срещнала с „конкретни хора”, които ѝ показали къде е вилата му, както и събрала информация от различни медии, в това число и че имало назначени данъчни проверки. Освен това тя събрала информацията относно това – била ли е извършена от ДНСК проверка на имота на К. на язовир Клокотница. Така установила, че такава проверка не е била извършена. Самата св. П. не била квалифицирала имота като незаконен, но от хората чула, че е такъв, тъй като се намирал близо до язовира. В същото време свидетелят заявява, че не работи със слухове. Отрича да се е занимавала с останалите теми и информация, изнесена в предаването.

Подсъдимият Б. дава обяснения по делото едва във въззивната инстанция. Заявява, че въпреки че е получил разпореждането за предаване на съд, обвинението не му е ясно. По съществуващото на делото твърди, че процесното предаване не е станало поради някакво изолирано хрумване – негово или на друг. Темата била разнищвана от две национални телевизии, а информацията за нея – събирана от голям екип журналисти, репортери и продуценти. На инкриминираната дата действал като журналист, водещ на предаването и изразител на това, което екипът е събрал като информация. Тази информация му била предоставена между 24-48 часа преди предаването. Освен това, лично той събирал информация за хасковския К. от години: лично разговарял с прокурори, които обаче отказвали да застанат с имената си зад изнесената от тях информация, с граждани и политици, с избрани от града депутати. Основно получавал информацията по устен път, поради факта, че „гражданите масово се страхуват да говорят”. Репортерките И. П. и Д. Р. му споделили, че отзивите на интервюираните от тях граждани били негативни за личността на К.. Твърди, че имал информация от учреждения и политически структури, но не назовава конкретни източници, като изразява опасение, че това би могло да им повлияе негативно. Подсъдимият дава и пример за престъпната (според него) дейност на К., която „му била ясна като бял ден”: „банков превод 5000 лева в личната му сметка от фирмата, която току що беше спечелила общинска поръчка, разбира се на един етап беше оправдан.” Подсъдимият изразява мнение, че ако имаше справедливи решения по делата на К., то не би се стигнало до подобно предаване. Относно църковните имоти, подсъдимият заявява, че информацията за „заграбени църковни имоти” получил от официалното становище на Православната църква. А за скъпоструващото му хоби разбрал лично от Г.И. в един телефонен разговор. Подсъдимият твърди, че К. И. бил поканен да участва в процесното предаване, но отказал, както, впрочем, отказвал винаги неговите покани – в продължение на 5-6 години, в две телевизии и за повече от десет предавания.

Принципно обясненията на подсъдимия могат да се ползват като доказателство по делото, но само тогава, когато те намират опора в останалия доказателствен материал. В същото време, те следва да се преценяват много внимателно, тъй като едновременно са и средство за защита. Това, което най-ярко прозира в обясненията на подсъдимия Б., дадени пред настоящия съдебен състав, е силно негативното му отношение към частния тъжител Г.И.. Отношението му намира отражение и в начина, по който е поднесъл информацията за хасковския К. в хода на предаването: действително

преобладава язвителен и ироничен тон, видим е стремежът му отново и отново да концентрира вниманието на участниците в предаването около „личността Г.И.” – при все, че е очевидно желанието на събеседниците му да говорят и на други теми. Освен това, предварително обявената тема не е била само делата на К., а „Какво е било управлението на града и какво да очакваме от следващото управление на Хасково” (св. Д. Р., л. 171). Вероятно, чувствата им са били взаимни – това следва от заявлението на Б., че К. И. отказва категорично неговите покани, в каквито и да било предавания и телевизии, в продължение на години. От тук съдът приема, че както преценката на подсъдимия Б., така и обясненията му за възприетите (или въображаеми) факти не са обективни. Той е силно повлиян от негативното си отношение към частния тъжител и от позицията си на подсъдим, която е свързана със защита, поради което съдът не се доверява на твърденията му.

Районният съд е счел, че всички посочени с тъжбата изявления на подсъдимия за тъжителя са съставомерни, тъй като представляват първата форма на изпълнителното деяние на клеветата – приписване на позорно обстоятелство. Този извод отчасти не се споделя от въззивния съд. Това е така защото част от всичките твърдения въобще не могат да се преценят като позорящи, други – не се отнасят лично за Г.И., а трети са неконкретни до степен да не може да бъде правилно преценено какво иска да каже подсъдимият Б..

В съдебната практика и доктрина се приема, че „позорно обстоятелство” са онези конкретни факти и обстоятелства, чието разгласяване е опасно за доброто име на човека, като те могат да се отнасят до минало и настоящо поведение, до служебни и обществени прояви или такива от личния му живот, както и отрицателни качества на личността които я характеризират негативно. За съставомерността на деянието е необходимо – разгласени факти и обстоятелства да не отговарят на действителността, т.е. да са неистински. Характерното в случая е това, че в предаване, иначе посветено на миналото и бъдещото управление на града, основният акцент е бил поставен - при това от водещия, а не от участниците, върху личността и дейността на К. Г.И.. Изхождайки от това, че подсъдимият е журналист, а частният тъжител – политик (К.), казусът следва да бъде разгледан през призмата на чл. 10 от ЕКПЧ, като е необходимо да се прецени – доколко изнесените от подсъдимия Б. твърдения е израз на правото свободно да се изразява и разпространява мнение. Последното право е гарантирано в чл. 39 ал. 1 от Конституция на Република България и чл. 10 от ЕКПЧ, а освен това е уредено с Решение № 7/04.06.1996 година по конст.дело № 1/1996 година на КС на РБ. Това право, обаче, не е абсолютно. Ограничение на това правило се допуска с чл. 10 § 2 от ЕКПЧ, а разпоредбата на чл. 39 ал. 2 от КРБ въвежда изрично ограничения за упражняването му. Залегналото в общото положение по чл. 57 ал. 2 от КРБ правило е – да не се допуска злоупотреба с упражняването на права по начин, накърняващ права или законни интереси на други. Т.е., във всеки един случай на повдигнато обвинение за клевета е необходимо да се прецени – доколко конкретното изразяване на факти и мнение е обществено значимо и необходимо и дали то се използва за накърняване правата и доброто име на другото. Безусловно, следва да се има предвид наложилото се в съдебната практика, в това число тази на ЕСПЧ, разбиране, че границите на приемливата критика по отношение на политик, действащ в качеството на държавна или обществена фигура, са по-разширени. Безусловно, обаче, е и това, че във всеки конкретен случай е необходимо да се провери – дали не е нарушен балансът между интересите на общността и интересите на индивида.

Въззивният съд приема, че с част от инкриминираните изрази, подсъдимият Б. е изказал оценки, позорящи честта и достойнството на частния тъжител, като не се е позовал на факти в тяхна подкрепа, поради което те следва да се преценяват като „прекалени и следователно недопустими”. Подсъдимият е прекрачил границата на свободното изразяване на мнение и на позволената критика към дейността на тъжителя, с което е нарушен балансът между интересите на обществото и необходимостта от защита на правото на честта, достойнството и доброто име на тъжителя.

Така, в ефир на ТВ7 подсъдимият е заявил, че К. И., „...реално вече общува не със избирателите, а със Бога, напротив дори самият той има себе си за някакъв вид божество...”, „...тука имаме вече луд човек”. По своята същност тези изявления са позорящи за личността на тъжителя. Те не съдържат в себе си никакви конкретни факти, които да свидетелстват за достоверността на

информацията. Поради което не може и да се приеме, че подсъдимият е целял да информира обществеността в приемливи граници. Подобна оценка е прекалена и от там – недопустима, а съответно – съставомерна.

Следващите подлежащи на обсъждане твърдения на подсъдимия са, че Г.И. е извършил - "...цял поменик от престъпления,...през последните години..." и „кражба на църковни имоти - взема се терен от църквата и се продава на дясната ръка на К." и „...говорим за престъпленията на К. на града, който управлява вече 12 години като бащиния Хасково". Верността на тези твърдения не е установена и доказана по изискуем начин. С оглед доказателствената тежест в производствата по обвинение за престъпление „клевета”, подсъдимият е този, който дължи да докаже истинността на разгласените факти и обстоятелства. Такова доказване не е проведено успешно. От справката на Окръжна прокуратура – Хасково става ясно, че 11 от общо 13 наказателни производства срещу Г.И. са приключили с оправдателни присъди или прекратяване на производството. Другите две все още са висящи, но предвид законната презумпция, обвиняемият по тези производства се счита за невиновен до установяване на противното с влязъл в законна сила съдебен акт. Подсъдимият показва добра информираност относно дейността на Г.И., позова се на прокурори, политици и институции (без имената им, обаче), твърдейки своята убеденост, че хасковският К. е „корумпиран престъпник”. Едновременно с това отрече компетентността и обективността на всички вкупом съдебни органи, произнесли се с оправдателни присъди и постановления за прекратяване на наказателни производства. След като подсъдимият така внимателно, от години, следи дейността на К. И., съдът приема, че той е знаел за изхода от наказателните производства срещу него, но безкритично е продължил да настоява на тезата си, обобщено звучаща „К. И. е корумпиран престъпник”. **Твърдението, че едно лице е извършило цяло поменик от престъпления е несъмнено позорящо, защото от гледната точка на морала и обществените норми е позорно да си престъпник. Правилно районният съд е преценил, че не се касае за приписване на престъпление, тъй като липсва необходимата за целта конкретика. Подобни твърдения, при това от отлично осведомен журналист, разполагащ с внушителен екип и възможности за проверка на подобна информация, не могат да бъдат преценени като допустима и основателна критика. Изнасянето на очевидно неверни твърдения не може да бъде преценено като упражняване на правото да се информира обществеността.** С това твърдение подсъдимият значително надхвърля рамките на правото си да изразява мнение и по-скоро злоупотребява с това си право, като го използва за накърняване правата и интересите на частния тъжител.

Същите доводи се отнасят и за следното твърдение на подсъдимия Б. в процесното предаване: „Запорираните сметки на общината – там ТВ7 разкри колосално престъпление на К. Г.И.”. От останалите доказателства по делото се установява, а и е служебно известно на съда, че действително е имало случай на налагане на заповест за спиране на сметки на Община – Хасково с определение на Окръжен съд Хасково. **Само по себе си запориране на сметки не е позорящо обстоятелство. Липсват основания да се приеме, обаче, че се касае за извършено престъпление от К. И., в резултат на което лично той следва да бъде държан отговорен за неуредени сметки между Община-Хасково и определен търговец. В този смисъл изнесеното от подсъдимия е невярно** и несъмнено е от категорията на позорящи обстоятелства, доколкото се твърди извършено престъпление.

Несъмнено позорящо спрямо достойнството и най-вече служебния и личен авторитет на политик от относително висок ранг е заявлението, че той не спазва закона при придобиване и упражняване правото на собственост върху имотите си. Именно в този смисъл е изказването на подсъдимия Б.: „имоти на К. – незаконна вила в чашката на язовир Клокотница”. От доказателствата по делото се установява, че този извод е собствен на подсъдимия, той не е базиран на журналистическите проучвания на неговия екип. По-скоро обратното: св. И. П. е извършила изрична проверка в ДНСК – Хасково с цел да установи – има ли констатации за незаконност на имоти на хасковския К.. От там е получила отговор, че проверки в тази насока не са били извършвани. Коректният и логичен извод в този случай би следвало да бъде: Няма направени от компетентен орган изводи за това, че вилата до язовир Клокотница е незаконна. Според показанията на свидетелката, тя е съобщила резултатите от проучванията си на подсъдимия Б.. Последният, обаче, не се е задоволил със съобщението ”...- никой

тук не проверява имотите в тази чашка” – което несъмнено е в рамките на правото му да информира обществото и е вярно, но е добавил и свое собствено твърдение в смисъл – имотът на К. е в чашката на язовира, съответно е незаконен. Верността на последното заявление не е доказана по никакъв начин, а вероятността на твърдението на Б. да е вярно е нищожна. През последните години обществото в РБ е особено чувствително по отношение имоти на политици, тяхната законност. В рамките на цялата страна са били предприети масирани проверки за незаконни имоти именно в чашките на язовирите. При това приковано внимание към хасковския К., ако е имало и най-малкото съмнение относно незаконността на вилата му, то компетентните **държавни** органи досега биха предприели проверки в тази насока. Напълно неоснователно подсъдимият е дал приоритет на слухове, за които говорят свидетелите П. и Р.. Не му принадлежи правото и компетентността да дава заключения за законосъобразността на строежите в Република България. Твърдението му е извън границите на правото му на свободно изразяване на мнение, а общественият интерес не е налагал той да разгласява позорни обстоятелства, които са неверни. Нарушен е балансът между нуждата на обществото да знае, респ. правото на журналиста да информира и защитимите права на индивида. С оглед събраните по делото гласни доказателства е несъмнено, че подсъдимият е знаел, че липсват констатации за незаконност на процесната вила. Т.е. твърдението му за противното, не базирано на действителни факти и обстоятелства е „прекалено и следователно недопустимо”.

Съдът приема, че следните изказвания на подсъдимия са несъставомерни: „делата на К. - работници без заплати,... т.е. прибират се заплатите на работниците”, „... пари дадени от Държавата, бяха отклонени от К. на града и работниците не са получавали своите заплати..”, „...по пътя между държавата и работниците се намесил К. и отклонил парите”, „...синя зона - общината има паркинги, но има друга фирма, която уж внасяла по 12 000 лв месечно от таксите”, „при хотела на сина на К. е изграден пешеходен мост, който струва почти половин милион лева и свързва една махала с частния хотел”, „уличното осветление - е дадено на сина на К. - отново оскъпен проект”, „...тука К. приватизира Църквата за своя полза”. На първо място, тези твърдения са неясни, не съдържат достатъчно конкретика, за да се прецени, дали се твърдят незаконосъобразни действия именно на К. или на Общината (която се управлява не еднолично от него, а от Общинския съвет). Ако упрекът е към К. - какво е неговото участие в разпореждането със заплатите на работниците, с общинските паркинги, строителство на мостове и т.н., ако въобще става реч за такова. Твърденията за „синя зона” и за уличното осветление съдържа неясни намеци, които няма как да бъдат преценени правилно, още повече да се приеме, че представляват позорящи обстоятелства и са относими именно към Г.И.. Освен това, въз основа събраните по делото доказателства, съдът приема, че що касае заплатите на работниците и причините за неполучаването им, подсъдимият Б. е формирал мнението си от изказаните пред него и репортерите мнения на работниците (а не слухове). Освен това, на практика той е действал като изразител на техните твърдения, които е препредал правилно. Реализирал е правото си да представи така изграденото мнение, позовал се е на конкретни факти и обстоятелства, на които е базирал изказването си. Ето защо в тази част той не е превишил конституционно признатото му право да се изразява свободно.

Въззивният съд счита, че изразите на подсъдимия Б.: „монументът на Богородица не бил по каноните; камбанарията - схемата е даряваш благотворително - вземаш поръчка от общината”, както и „параклис - изгражда се на общински терен, който митрополит Н. отказва да освети, защото не може да има храм върху имот, който може да промени собствеността си във времето”, а също и: „говори се че К. има няколко хотела в Германия, апартамент в Лондон, скъпо хоби - ретро автомобили; нямат характер на позорящи и в общия контекст на изказването трудно могат да бъдат свързани конкретно с дейността на К. на Община-Хасково. Това - дали изграденият в град Хасково монумент „Света Богородица” е изпълнен по църковните канони или не, както и дали параклиси е изграден върху общински терен и какви са съображенията на представителите на Църквата да откажат да го осветят – няма отрицателно въздействие върху авторитета, доброто име и оценката на служебното поведение на частния търговец. Това е така, защото липсва основание да се приеме, че лично той е имал задължението да спазва някакви правила и църковни изисквания, но не го е сторил. Заявлението на Б. относно камбанарията, така, както е изречено, не се свързва с конкретна дейност или бездействия на К. на общината, поради което не може да се приеме, че упрекът е отправен към него. Освен това, в контекста на изказването и без съобщаване на повече факти, липсва основание да се

приеме разгласяване на позорни обстоятелства. Принципно, няма нищо лошо нито в благотворителност, нито в даренията, нито във възлагането на обществени поръчки, когато това става по законови правила. Конкретни твърдения за нарушения на закона, при това от частния тъжител, не се изнасят. Не е позорно обстоятелство това, че един политик има скъпоструващо хоби и имоти в чужбина. Няма основание да се приеме, че подсъдимият прави тези си твърдения в контекста на престъпна дейност или незаконни, респ.укрити доходи.

Въззивният съд счита, че направеното от подсъдимия твърдение: „...А.П. понастоящем е политически чадър някакъв на К.“ е в рамките на правото на подсъдимия да изрази мнение относно политическите събития от изборната 2011 година. Въпросите за политическите обвързаности са били от особено значение за обществения интерес в хода на предизборната кампания и изнесените от подсъдимия твърдения няма основание да се считат прекалени или недопустими. Освен това, с оглед общоприетите тълкувания, да се каже за един политик, че „има политически чадър“, означава че той има политически обвързаности и се ползва от покровителство от определени политически фигури или групи. **А за един политик, какъвто е К. на голяма община, не е позорно да има политически предпочитания или обвързаности с други политици. От друга страна, съдът не счита, че самият факт на свързване на името на един политик с това на А.П. е позорно. На този етап последният е само един български гражданин, който взема участие в политиката.**

Принципно, не е позорящо да се сравни който и да било индивид – политик или не, с Цезар (от контекста се разбира, че иде реч за римския император Цезар). Съдът е съгласен с довода на защитата на подсъдимия, че вложената ирония и насмешливият тон, до голяма степен определят смисъла на изказването и го правят негативно. Но именно тук е случаят да се позовем на правилото за по-широките граници на приемливата критика, която се налага да търпят публичните личности. И в този случай, съдът счита, че подсъдимият не е прекратил тази граница и изразената от него оценка не е прекалена.

Поради гореизложеното съдът приема, че подсъдимият Б. не е осъществил признаците на престъпния състав, в частта относно следните изрази: „...делата на К. - работници без заплати, т.е. прибират се заплатите на работниците; синя зона - общината има паркинги, нб има друга фирма, която уж внасяла по 12 000 лв. месечно от таксите; монумента на Богородица не бил по каноните; камбанарията - схемата е даряваш благотворително - вземаш поръчка от общината; параклис -изгражда се на общински терен, който митрополит Н. отказва да освети, защото не може да има храм върху имот, който може да промени собствеността си във времето; никой тук не проверява имотите в тази чашка; при хотела на сина на К. е изграден пешеходен мост, който струва почти половин милион лева и свързва една махала с частния хотел; говори се че К. има няколко хотела в Германия, апартамент в Лондон, скъпо хоби - ретро автомобили; уличното осветление - е дадено на сина на К. - отново оскъпен проект“; „...А.П. понастоящем е политически чадър някакъв на К.“; „...ще чуете покъртителни истории, как пари дадени от Държавата, бяха отклонени от К. на града и работниците не са получавали своите заплати..“; „...по пътя между Държавата и работниците се намесил К. и отклонил парите..“; „...тука К. приватизира Църквата за своя полза“; „...К. вижда себе си по някакъв начин в ролята на хасковския Цезар..“ . В тази част атакуваната присъда следва да бъде изменена, като за същата част от предмета на престъплението, подсъдимият следва да бъде признат за невиновен.

В останалата част атакувана присъда е правилна и законосъобразна. От обективна страна, съставомерни за престъплението „клевета“ са изнесените от подсъдимия твърдения: „...тук има един К., който общува не с гражданите, а с бога..“; „...той има себе си за някакъв вид божество и това има своята форма, под която ще бъде показано..“; „...цял поменик от престъпления, извършени от К., през последните години..“; „запор на сметките на общината...колосални нарушения на К.“, „кражба на църковни имоти - взема се терен от църквата и се продава на дясната ръка на К.“, „имоти на К. - незаконна вила на чашката на язовир „Клокотница“, „...говорим за престъпленията на К. на града, който управлява вече 12 години като бащиния Хасково“; „...ако това е вярно тука имаме вече луд човек..“. Безспорно е доказано авторството на деянието, както и обстоятелствата, обуславящи

квалифициращите признаци на престъплението по чл. 148 ал. 2 вр. ал. 1 т. 1, 2, 3 вр. чл. 147 ал. 1 пр. 1 от НК. Районният съд е приел, че подсъдимият е извършил инкриминираното престъпление при условията на евентуален умишъл и е изложил подробни и правилни аргументи в тази насока. Въззивният съд ги споделя, без да се налага същите да се преповтарят.

Принципно правилно РС е подхождал при решаване на въпроса относно следващото се наказание. Подсъдимият е неосъждан и не е освобождаван от наказателна отговорност по реда на чл. 78а от НК. От престъплението не са причинени имуществени вреди и липсват предпоставки да бъде отказано приложението на този институт. Ето защо правилно и законосъобразно подсъдимият е освободен от наказателна отговорност с налагане на административно наказание.

В същото време, РС е определил наказанието, изхождайки от извода си за виновеност по обвинението в пълния му обем, както е по частната тъжба. Изменението на присъдата в частта относно предмета и по-конкретно обема на клеветнически изрази, налага това наказание да бъде намалено по размер. Това е така, защото наказанието винаги се определя и с оглед интензитета на престъпната дейност и конкретните обстоятелства по делото. При по-нисък интензитет, респ. по-малко по обем клеветнически твърдения, се следва по-снизходителна репресия. Степента на засягане на честта и достойнството на пострадалия има отношение към размера на обезщетението, но не и за наказанието. Поради това наложеното от РС наказание следва да бъде намалено на 1000 лева глоба, като и в тази част присъдата следва да бъде изменена.

Правилни и законосъобразни са изводите на РС при уважаване на гражданския иск. Независимо от изменението на присъдата и „отпадане” на по-голямата част от обвинението, присъденото обезщетение от 1 лев не се явява прекомерно.

Водим от горното и на основание чл. 337 ал. 1 т. 1, 2 вр. чл. 334 т. 3 от НПК и чл. 338 вр. чл. 334 т. 6 от НПК, съдът

Р Е Ш И :

ИЗМЕНЯ присъда № 20/08.03.2012 година, постановена по НЧХД № 1014/2011 година по описа на Районен съд - гр. Хасково, в наказателно-осъдителната ѝ част относно предмета на престъплението, като приема, че подсъдимият Н.Т.Б. не е осъществил признаците на престъпния състав, в частта относно следните изрази: „...делата на К. - работници без заплати, т.е. прибират се заплатите на работниците; синя зона - общината има паркинги, нб има друга фирма, която уж внасяла по 12 000 лв. месечно от таксите; монумента на Богородица не бил по каноните; камбанарията - схемата е даряваш благотворително - вземаш поръчка от общината; параклис -изгражда се на общински терен, който митрополит Н. отказва да освети, защото не може да има храм върху имот, който може да промени собствеността си във времето; никой тук не проверява имотите в тази чашка; при хотела на сина на К. е изграден пешеходен мост, който струва почти половин милион лева и свързва една махала с частния хотел; говори се че К. има няколко хотела в Германия, апартамент в Лондон, скъпо хоби - ретро автомобили; уличното осветление - е дадено на сина на К. - отново оскъпен проект”; „...А.П. понастоящем е политически чадър някакъв на К.”; „...ще чуете покъртителни истории, как пари дадени от Държавата, бяха отклонени от К. на града и работниците не са получавали своите заплати..”; „...по пътя между Държавата и работниците се намесил К. и отклонил парите.”; „...тука К. приватизира Църквата за своя полза”; „...К. вижда себе си по някакъв начин в ролята на хасковския Цезар..”, като го признава за невиновен в същата част.

НАМАЛЯВА змера на наложеното на подсъдимия Б. наказание по чл. 78а от НК от „глоба” в размер на 2500 лева на „глоба” в размер на 1000 лева.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: